

Številka: U-I-153/14-20
U-I-123/15-17

Datum: 2. 6. 2016

**ODKLONILNO LOČENO MNENJE SODNICE
DR. JADRANKE SOVDAT K ODLOČBI ŠT. U-I-153/14,
U-I-123/15 Z DNE 12. 5. 2016**

1. Iz razlogov, ki sem jih predstavila že v pritrilnem ločenem mnenju k sklepu št. U-I-103/11 z dne 4. 7. 2011 (Uradni list RS, št. 55/11, zlasti 2. in 3. točka mnenja) in predvsem v odklonilnem ločenem mnenju k odločbi št. U-I-128/11 z dne 14. 2. 2013 (Uradni list RS, št. 20/13), še vedno menim, da je avtentična razlaga, kakor je urejena v našem pravnem redu, protiustavna. Je v neskladju z načelom ločitve oblasti (drugi stavek drugega odstavka 3. člena Ustave), kar med drugim trdi tudi predlagatelj. Ker sem razloge za protiustavnost avtentične razlage predstavila v navedenih ločenih mnenjih, jih ne ponavljam. V skladu z njimi sem si tudi v tej zadevi prizadevala, da bi Ustavno sodišče o tem reklo končno besedo. Vendar sem pri tem ostala v manjšini. Menim torej, da je avtentična razlaga, kot jo poznamo, protiustavna, poleg tega pa menim, da je sprejeta odločitev tudi z vidika razlage zakonske določbe napačna. Zato sem glasovala proti odločbi.

2. Tokrat zakonodajalec z avtentično razlago ni določil nove vsebine, tj. vsebine, do katere ne bi bilo mogoče priti že s samo razlago zakonskih določb, ne da bi upoštevali avtentično razlago. Kot poudarja tudi Vlada v svojem mnenju, je iz petega odstavka 206. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12 in 39/13 – v nadaljevanju ZPIZ-2) že pred sprejetjem avtentične razlage izhajalo, da je za zavarovance iz te določbe enkratno izplačilo sredstev mogoče šele po prekinitvi pogodbe o zaposlitvi z obrambnim ministrstvom. To je obširno razložilo tudi Mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora o Predlogu za sprejem avtentične razlage petega odstavka 206. člena Zakona o pokojninskem zavarovanju (ORZPIZ206) – EPA 1942-VI (št. 172-01/14-8 z dne 14. 5. 2014). Tudi, če bi rekli, da jezikovna razlaga zakonskega besedila omogoča obe razlagi, torej tudi takšno, kot pravi odločba, se razlaga ne bi mogla ustaviti pri tem, saj je treba pot razlage zakonskega besedila dokončati. Namenska razlaga lahko pritrdi eni ali drugi jezikovni razlagi, v tem primeru pa ne obema.

3. Z vidika namena zakonske ureditve ni mogoče spregledati, da bi razlaga petega odstavka 206. člena ZPIZ-2, ki bi omogočala pridobitev pravice do enkratnega izplačila sredstev še v času opravljanja vojaške službe, povzročila izognitev obveznemu poklicnemu zavarovanju. Vojaške osebe bi lahko vsakih deset let opravljanja vojaške službe pridobile pravico do enkratnega izplačila sredstev in s tem posledično izgubile pravice iz poklicnega zavarovanja. Posledica takšne razlage bi bila, da bi imele vojaške osebe, kljub temu, da je njihov poklic na podlagi zakonske določbe uvrščen v skupino poklicev, za katero je poklicno zavarovanje obvezno, v bistvu možnost prostovoljne odločitve, ali bi želele biti poklicno zavarovane. S tem bi bil izničen namen obveznega poklicnega zavarovanja vojaških oseb, ki je v zagotavljanju njihove socialne varnosti. Tudi če jezikovna razlaga dopušča obe razlagi, je torej jasno, da prav ta namen jezikovni razlagi, kot jo je izbralo Ustavno sodišče, vzame pomen. Nasprotno pa razlaga, da lahko vojaška oseba pridobi pravico do enkratnega izplačila šele, ko tega dela ne opravlja več, sledi namenu poklicnega zavarovanja. Navedena oseba ne bo več opravljala vojaškega dela, zato bo lahko opravljala pridobitno dejavnost na trgu dela, dokler ne bo izpolnila pogojev za starostno upokožitev. Le v takem primeru oseba ne potrebuje več pravic iz poklicnega zavarovanja. Če pa vojaško delo opravlja še naprej, pa ji le pravice iz poklicnega zavarovanja zagotavljajo socialno varnost, ko dela ne bo več mogla opravljati, hkrati pa še ne bo izpolnjevala pogojev za starostno pokojnino.

4. Namenski razlagi se odločba izogne. Namesto nje "svojo" jezikovno razlago potrdi z argumentom, da je zakonodajalec kasneje z zakonsko spremembo (Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Uradni list RS, št. 102/15) določbo spremenil tako, da je pogoj prenehanja pogodbe o zaposlitvi izrecno določil. Zakonodajalec lahko vselej zakone spreminja, lahko jih spreminja tudi tako, da izboljšuje besedilo posameznih določb, četudi te po vsebini ostajajo pri enakem pomenu.¹ Zgolj dejstvo zakonske spremembe zato samo po sebi še ni upošteven argument. Do tega, ali zakonska sprememba spreminja pomen vsebine zakonske določbe, je mogoče priti samo takó, da prejšnjo in novo normo razložimo s pomočjo ustaljenih metod razlage. Njuna primerjava pove, ali je pomen zakonske določbe ostal enak ali ga je zakonodajalec spremenil. V tem primeru je že z razlago ene in druge zakonske določbe mogoče ugotoviti, da je vsebina obeh, pred zakonsko spremembo in po njej, enaka.

5. Menim torej, da bi moralo Ustavno sodišče ugotoviti, da z zakonsko določbo, katere sestavni del naj bi bila ves čas tudi avtentična razlaga, (z vidika ustaljenih stališč glede ustavnosti avtentične razlage) ni nič ustavnopravno narobe, ker se z njo norma le razlaga, ne pripisuje pa se ji drugačen pomen. No, tudi v tem primeru ostaja zame ustavnopravni problem, ker je protiustavna že avtentična razlaga sama po sebi.

¹ Da lahko zakonodajalec jasneje ubesedi enako vsebino, smo mu navsezadnje rekli npr. z odločbo št. U-I-115/14, Up-218/14 z dne 21. 1. 2016 (Uradni list RS, št. 8/16, 42. točka obrazložitve).

Svoje nestrinjanje z njo bom odslej izražala z glasom proti odločitvi ne glede na to, kakšna bo njena vsebina.

dr. Jadranka Sovdat
Sodnica